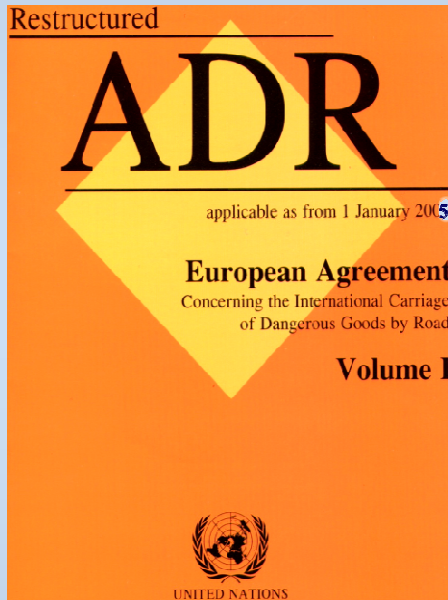

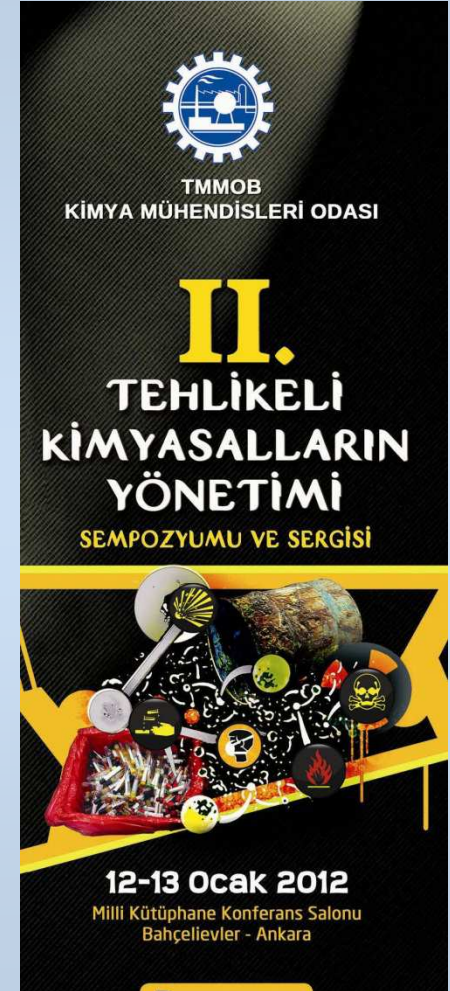
Uluslararası Nakliyeciler Derneği

“ADR Konvansiyonu Gereğince Sürücü ve Danışmanlık Eğitimi Şartları ve Türkiye’ye İlişkin Son Durum”

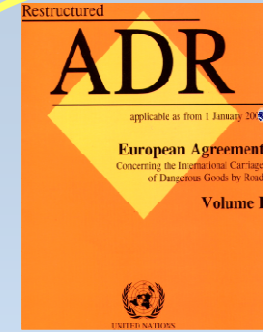
Alper ÖZEL

İcra Kurulu Üyesi, ADR/RID Danışmanı ve Eğitmeni
İ.Ü. Ulaştırma ve Lojistik YO Öğr. Grv.
IRU Tehlikeli Madde Komisyonu Başkan Yardımcısı
IRU Academy ADR Danışmanı ve Eğitici Eğitmeni

*II Tehlikeli Kimyasalların Yönetimi Sempozyumu
12-13 Ocak 2012, Ankara*

Alper Özel

Sunum İçeriđi

1. ADR Konvansiyonunda Eğitim Şartlarına Genel Bakış
2. Sürücülere Yönelik Eğitim Şartları
3. Güvenlik Danışmanlarına Yönelik Eğitim Şartları
4. Türkiye’de ADR/SRC-5 Sürücü Eğitimleri ve Şartları
5. Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı
6. Sonuç

1. ADR Konvansiyonunda Eğitim Şartlarına Genel Bakış

ADR Konvansiyonunda 11 bölümde çalışanların eğitimiyle ilgili hükümler bulunmaktadır:

- Genel Bilinçlendirme Eğitimi (1.3.2.1)
 - Göreve Özgü Eğitimler (1.3.2.2)
 - Güvenlik Eğitimi (1.3.2.3+ 1.3.2.4)
 - Güvenlik Danışmanı Eğitimi (1.8.3)
- Güvenlik Bilinçlendirme Eğitimi (1.10.2.1)
 - Diğer Çalışanların Eğitimi (8.2.3)
 - Sürücü Temel Eğitimi (8.2.1.2)
 - Sürücü Tanker Eğitimi (8.2.1.3)
 - Sürücü Sınıf 1 Eğitimi (8.2.1.4)
 - Sürücü Sınıf 7 Eğitimi (8.2.1.4)
 - Sürücü Yenileme Eğitimi (8.2.1.5)

2. Sürücülere Yönelik Eğitim Şartları

- Tehlikeli yüklerin taşınmasında hiç şüphesiz sürücüler önemli bir görev görmektedir. Taşımanın getirdiği riskle birlikte, tehlikenin daha da arttığı bir taşıma türünde sürücülerin eğitilmiş olmaları ve aldıkları eğitimi bir sınav sonucu belgelendirebilmeleri önemlidir. ADR Konvansiyonu tüm taraf ülkelerin sürücülerinin ortak bir eğitim programında geçmelerini sağlamak amacıyla **Bölüm 8.2'de** eğitim şartlarını ortaya koymuştur.

2. Sürücülere Yönelik Eğitim Şartları

Buna göre;

- Tehlikeli madde taşıyan araç sürücüleri, yetkili merci ya da yetkili makamın tanıdığı bir eğitim kurumundan eğitim almak ve yapılan sınavda başarılı olmak zorundadır.
- Tehlikeli madde taşıyan araç sürücülükleri, temel bir eğitim programına katılacaklardır. Eğitim, yetkili makamın onayladığı bir program biçiminde verilecektir. Temel hedefleri, sürücülerin tehlikeli maddelerin taşınması sırasında doğabilecek tehlikelere dair bilinç kazanmasını sağlamak ve kaza olasılığını en aza indirebilmek için gerekli olan temel bilgileri vermek ve herhangi bir kaza durumunda kendilerinin, çevrenin ve halkın güvenliği açısından gerekli olabilecek önlemleri almalarını sağlamaktır. Bireysel uygulamalı egzersizleri kapsayacak olan bu eğitim, Konvansiyonca tanımlanan konuları içerecektir.
- “Her beş yılda bir yetkili makamın ya da yetkili makamın tanıdığı bir başka kurumun tarafından belgenin onaylanmasıyla, taşıt sürücüsü belgenin geçerlilik süresinin son bulma tarihinden önceki bir yıl içerisinde yenileme eğitimini tamamladığını ve ilgili sınavlardan geçtiğini göstermek zorundadır. Yeni geçerlilik süresi belgenin geçerlilik süresinin son bulma tarihiyle birlikte başlayacaktır.”
- Gerekli teorik bilgiler ve uygulamalı yetkinlikler teori eğitimi ve uygulamalı eğitimler çerçevesinde verilmelidir. Bir sınav ile belgelendirilmelidir.
- Eğitimi sağlayan, eğitimcilerin yönetmeliklerde yapılan son değişikliklere ve tehlikeli maddelerin taşınmasına ilişkin eğitsel gerekliliklere dair iyi düzeyde bilgi sahibi olduklarından ve bunları dikkate almalarını temin edecektir. Eğitim, pratik uygulamaları içerecektir.

2. Sürücülere Yönelik Eğitim Şartları

Temel Eğitim Konuları;

- Tehlikeli maddelerin taşınmasına ilişkin genel gereklilikler;
- Başlıca tehlike özellikleri;
- Atık taşımacılığı ve çevrenin korunmasına ilişkin bilgi;
- Çeşitli tehlike türleri için geçerli olan önleyici ve güvenlik tedbirleri;
- Kaza sonrasında yapılması gerekenler (ilk yardım, yol güvenliği, koruyucu donanımın kullanımına dair temel bilgi, vb.);
- İşaretleme, etiketleme ve turuncu renkli ikaz levhası kullanımı ve özellikleri;
- Tehlikeli maddelerin taşınması esnasında sürücünün yapması ve yapmaması gerekenler;
- Taşıtlardaki teknik donanımın çalıştırılma yöntemleri ve amaçları;
- Aynı taşıtta ya da konteynırda karışık yüklemeye ilişkin yasaklar;
- Tehlikeli maddelerin yüklenmesi ve boşaltılması esnasında alınacak tedbirler;
- Hukuki sorumluluklara ilişkin genel bilgi;
- Multimodal taşıma işlemlerine ilişkin bilgi;
- Ambalajların araca taşınması, istiflenmesi ve yükleme güvenliği;
- Tünel geçişlerinde dikkat edilmesi gereken hususlar, tünel sınırlandırma kodları.

2. Sürücülere Yönelik Eğitim Şartları

Tanker Sürücüsü Eğitim Konuları

- Tanker taşımacılığına ilişkin uzmanlaşma programının kapsayacağı özel konular minimum şunlar olacaktır:
- Yükün hareketleri de dahil olmak üzere, yolda bulunan taşıtların davranışları;
- Taşıtların özel gereklilikleri;
- Çeşitli ve farklı doldurma ve boşaltma sistemlerinin genel kuramsal bilgisi;
- Bu taşıtların kullanımında uygulanabilir başka özel şartlar (onay belgeleri, onay işareti, uyarı yazısı ve turuncu renkli ikaz levhası, vb.)

Sınıf 1 Eğitim Konuları

- Sınıf 1'e giren madde veya malzemelerin taşınmasına ilişkin uzmanlaşma programının kapsayacağı özel konular minimum şunlar olacaktır:
- Patlayıcı ve piroteknik madde ve malzemelere ilişkin tehlikeler;
- Sınıf 1'e giren madde ve malzemelerin birlikte yüklenmesine ilişkin gereklilikler.

2. Sürücülere Yönelik Eğitim Şartları

Sınıf 7 Eğitim Konuları

- Sınıf 7'ye giren radyoaktif maddelerin taşınmasına ilişkin uzmanlaşma programının kapsayacağı konular minimum şunlar olacaktır:
- İyonlaştırıcı radyasyona ilişkin tehlikeler;
- Radyoaktif maddenin ambalajlanması, araca taşınması ve istiflenmesine ilişkin gereklilikler;
- Radyoaktif madde içeren bir kaza durumunda alınacak özel tedbirler.

Eğitim Yapısı ve Şartlar

Her bir temel eğitim programının ya da kapsamlı derslerin kuramsal bileşeninin asgari süresi aşağıdaki gibi olacaktır.

Eğitim	Teori	Pratik
Temel Eğitimi	18 s.	1 s.
Tanker Eğitimi	12 s.	1 s.
Sınıf 1 Eğitimi	8 s.	0 s.
Sınıf 7 Eğitimi	8 s.	0 s.

2. Sürücülere Yönelik Eğitim Şartları

- Ders süresi 45 dakika olarak kararlaştırılmıştır.
- Genel olarak, her eğitim gününde en fazla sekiz ders yapılabilir.
- Bireysel uygulamalı egzersizler kuramsal eğitim ile bağlantılı olarak yapılacaktır ve minimum ilk yardım, yangın söndürme ve bir olay ya da kaza durumunda yapılması gerekenleri kapsayacaktır.
- Düzenli aralıklarla devam edilen bilgi yenileme eğitimi sürücülerin bilgilerini güncelleştirme amacına hizmet edecek, yeni teknik, yasal ve maddelerle ilgili gelişmeleri kapsayacaktır.

Eğitimlerin Onaylanması

- Eğitim programları yetkili makamın onayına tabi tutulacaktır. Yetkili makam, eğitim ve sınavların denetimini düzenleyecektir.
- Onay yalnızca yazılı olarak teslim edilen başvurulara verilecektir.

Sınavlar

- Temel eğitimin tamamlanmasından sonra, uygulamalı pratik eğitimler de dahil olmak üzere, temel eğitimle ilgili bir sınav yapılacaktır.
- Aday sınavda temel eğitim programında öğretildiği şekliyle tehlikeli madde taşıyan taşıtların uzman sürücü uygulamasına yönelik bilgi, kavrayış ve becerileri edinmiş olduğunu kanıtlamak zorundadır.
- Her bir yetkili merci sınavın usullerini denetleyecektir.
- Sınav, yazılı bir sınav ya da hem yazılı, hem de sözlü sınav biçiminde olacaktır. Her bir adaya en az 25 yazılı soru sorulacaktır. Sınav süresi en az 45 dakika olacaktır. Sorular, farklı zorluk derecelerinde olabilir ve farklı ağırlıklara sahip olabilir.
- Keza benzer şartlar; tanker, patlayıcı ve radyoaktif maddelerin taşınmasına ilişkin de bulunmaktadır.

Pratik Eğitimi

*II Tehlikeli Kimyasalların Yönetimi Sempozyumu
12-13 Ocak 2012, Ankara*

Alper Özel

2. Sürücülere Yönelik Eğitim Şartları

- Sonuç olarak; sınavda başarılı olan sürücülere yetkili otorite tarafından ADR Sürücü Belgesi tanzim edilir. Belge 5 yıl geçerlidir. Sertifika, sertifikayı veren ya da sertifikayı veren kurumu tanıyan yetkili mercinin ülkesinin dilinde ya da dillerinden birinde hazırlanacaktır ve eğer bu dil İngilizce, Fransızca ya da Almanca değilse, nakliye işlemiyle ilgili ülkeler arasında yapılan anlaşmaların aksine karar aldığı durumların dışında aynı zamanda İngilizce, Fransızca ya da Almanca dillerinde de hazırlanacaktır.”

3. Güvenlik Danışmanlarına Yönelik Eğitim Şartları

- Fikir Babası: Almanya “Gefahrgutbeauftragter”
- Konvansiyona göre; her girişimde, tehlikeli yüklerin karayolları ile taşınması, bununla ilgili olarak ambalajlanması, yüklenmesi, yükleme ve boşaltma işlemlerinde bir ya da daha fazla güvenlik danışmanı; kişilerin, mülklerin ve çevrenin korunması için riskleri azaltma konusunda yardımdan sorumludur.

3. Güvenlik Danışmanlarına Yönelik Eğitim Şartları

Güvenlik Danışmanın Görevleri

İşletmenin faaliyetleri gözönüne alındığında, bir danışmanın belirli görevleri şunlardır:

- Tehlikeli malların taşınması hususundaki gereklere uyulmasını kontrol etmek;
- Tehlikeli malların taşınması hususunda işletmeye öneriler sunulması;
- Tehlikeli malların taşınması dahilindeki işletmenin aktiviteleri konusunda yönetimine, yoksa yerel bir kamu otoritesine yıllık bir rapor hazırlanması. Bu gibi yıllık raporlar 5 yıl saklanır ve istekleri dahilinde ulusal otoritelere açıktır.
- Danışmanın görevleri, aynı zamanda işletme ile ilgili şu uygulama ve yöntemlerin kontrolünü de içerir:
- Taşınacak tehlikeli malların belirlenmesi yönetimdeki gereklere uyumluluk önerileri;
- Taşıma araçları satın alırken, tehlikeli malların taşınması ile bağlantılı olarak özel gereklerin karşılanmasında girişimin uygulamaları;
- Tehlikeli malların taşınma, yükleme ve boşaltımında kullanılan ekipmanların kontrol yöntemleri;
- Çalışanlarının uygun eğitimi ve bu eğitimin belgelerinin korunması;
- Tehlikeli malların taşınması, yüklenmesi veya boşaltılması sırasında bir kaza ya da güvenliği etkileyecek bir olay meydana gelmesi durumunda uygun acil durum yöntemlerinin uygulanması;
- Araştırma ve gerektiğinde tehlikeli malların taşınması yüklenmesi veya boşaltılması sırasında meydana gelen ciddi kazalar, olaylar ya da ciddi ihlaller konusunda rapor hazırlanması;
- Kazaların, olayların ya da ciddi ihlallerin tekrar oluşmasına karşı önlemlerin uygulanması;
- Tehlikeli malların taşınması konusunda üçüncü partinin ya da kontrata dahil ek bir tarafın kullanılması konusunda yasal prosedürlerde ve özel şartlarda sorumluluklar üstlenilmesi;
- Tehlikeli malların taşınması yüklenmesi veya boşaltılmasında yer alan risklere karşı daha hazırlıklı olmak için getirilen önlemlerin tanıtılması;
- Taşıma sırasında bulunması gereken dokümanların ve güvenlik ekipmanlarının bulunması gereken yerlerde olduğunun tespiti konusundaki prosedürlerin uygulanması ve bu doküman ve ekipmanların tüzüğe uygunluğu;
- Yüklenme ve boşaltma sırasında gereklere uyulduğuna dair tespit yöntemlerinin uygulanması.

3. Güvenlik Danışmanlarına Yönelik Eğitim Şartları

- **Güvenlik Danışmanı**, yine yetkili otorite tarafından onaylanmış bir eğitim kurumundan eğitimden geçmelidir. Eğitimin temel amacı; adayları, tehlikeli malların taşınması, yasalar, gerekler, taşımanın türüne göre uygulanan yönetim hükümleri ve yukarıda listelenmiş görevler hakkında bilgilendirmektir. Sınav yetkili otorite ya da yetkili otoritenin uygun gördüğü bir kurum tarafından yapılmalıdır
- Sınav sonucunda başarılı olanlara, “Güvenlik Danışmanı Sertifikası” verilir. Sertifika 5 yıl süresince geçerlidir. Sertifika sahibi tazeleyici dersler alarak ya da yetkili otoriteler tarafından onanmış olan bir sınava tekrar girerek sertifikanın süresini, geçerliliği bitmeden önceki son yılda, her defasında 5 yıl süreyle uzatabilir.

3. Güvenlik Danışmanlarına Yönelik Eğitim Şartları

Güvenlik Danışmanı Sınavı

- Sınavın amacı; adayların güvenlik danışmanının üstleneceği görevler hakkında ve sertifikanın ne için alındığı hakkında yeterli bilgiye sahip olmasıdır. Ve bunun yanında en az aşağıdaki konuları kapsamalıdır:
 - Tehlikeli malların sınıflandırılması (çözelti ve karışımları sınıflandırma prosedürü, tehlikeli madde listesinin yapısı, tehlikeli malların sınıflandırılması ve bu sınıflandırmanın prensipleri, taşınan tehlikeli malların yapısı, tehlikeli maddelerin fiziksel, kimyasal ve toksikolojik özellikleri);
 - Genel ambalajlama hükümleri, tanklar ve tank konteynır hükümleri (tip, kod, etiketleme, yapım, ilk ve periyodik inceleme ve test);
 - İşaretleme ve etiketleme, afişleme ve turuncu plaka işaretleme (paketlerin işaretlenip etiketlenmesi, afişlerin ve turuncu plakaların yerleştirilmesi ve kaldırılması);
 - Taşıma dokümanlarındaki önemli noktalar;
 - Sevkiyat usulleri ve gönderimdeki sınırlandırmalar;
 - Karışık taşımada alınacak tedbirler ve yasaklamalar
 - Taşınan malların sınırlandırılması ve muaf miktarlar;
 - İstifleme (yüklenme ve boşaltma-doldurma oranları, istifleme ve ayırma)
 - Araç Ekibi ve mesleki eğitimleri;
 - Araç dokümanları, (taşıma dokümanları, yazım talimatları, araç izin sertifikası, sürücü eğitim sertifikası, eğer varsa cezaların kopyası, diğer dokümanlar);
 - Yazılı talimatları ve sürücü ekipmanları;
 - Denetim şartları ve park kuralları;
 - Trafik uygulamaları ve sınırlandırmaları;
 - Tahliye işlemleri ya da maddelerin sızıntı kazaları;
 - Taşıma ekipmanları ile ilgili şartlar;

Danışmanlık Belgesi Örneği (Almanya)

Schulungsnachweis des Gefahrgutbeauftragten

Nummer des Schulungsnachweises: Gb 155 1986

Nationalitätszeichen des
ausstellenden Mitgliedstaates:

D

Name: Özel
Vorname(n): Alper
Geburtsdatum und Geburtsort: 27.03.1973 in Mannheim
Staatsangehörigkeit: türkisch

Unterschrift des Inhabers:

Gültig bis 29.01.2015 für Unternehmen und
Betriebe, die an der Beförderung gefährlicher Güter
beteiligt sind, insbesondere für gefahrgutbe-
fördernde Unternehmen sowie Unternehmen, die
das Beladen/Verladen oder Entladen im Zusam-
menhang mit Beförderungen gefährlicher Güter
durchführen,
für ?

Straßenverkehr
Eisenbahnverkehr

Ausgestellt durch: IHK München
Datum: 04.02.2010
Im Auftrag

Unterschrift/Siegel: Rechtsanwältin Sabine Lehmann

Verlängert bis:
durch:
Datum:

Unterschrift/Siegel:

? je nach Verkehrsträger - gemäß der Gefahrgutbeauftragtenverordnung (GbV) in der jeweils geltenden Fassung
(für Verkehrsträger Luft, See nur in Deutschland gültig)

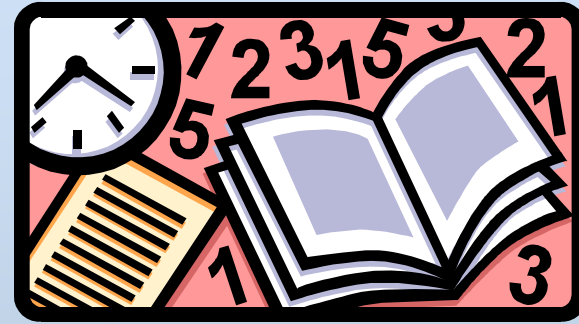

II Tehlikeli Kimyasalların Yönetimi Sempozyumu
12-13 Ocak 2012, Ankara

Alper Özel

4. Türkiye’de ADR/SRC-5 Sürücü Eğitimleri ve Şartları

- Türkiye’deki tehlikeli madde sürücü eğitimlerinin temelini 31.03.2007 tarihli Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik ile Karayoluyla Tehlikeli Madde Taşıyan Araç Şoförlerine Yönelik Mesleki Yeterlilik Eğitim Yönergesi oluşturmakta olup, bu çerçevede Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından onaylanmış eğitim müfredatı kurs planları geçerlidir.

Türkiye’de Mevcut ADR/SRC-5 Eğitimleri

Eğitim	Teori	Pratik	Sınav	Soru	maks. hata
Temel Eğitimi	18 s.	1 s.	60 dak.	40	16
Tanker Eğitimi	12 s.	1 s.	-	-	-
Sınıf 1 Eğitimi	8 s.	0 s.	-	-	-
Sınıf 7 Eğitimi	8 s.	0 s.	-	-	-
Yenileme (her 5 yılda)	8 s.	4 s.	-	-	-

ADR/SRC-5 Belgesi Örneği

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI SÜRÜCÜ EĞİTİM SERTİFİKASI
ADR DRIVER TRAINING CERTIFICATE

TR

1. SRC5-1012259984450
2. AYDIN
3. MUSTAFA
4. 08/12/1969
5. TÜRKİYE - 26094530218
6.
7. T.C. ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
8. Geçerlilik Tarihi / Valid To : 25/12/2015

ÖN KISIM

GEÇERLİ OLDUĞU SINIF(LAR) VEYA UN NUMARALARI :
VALID FOR CLASS(ES) OR UN NOS.:

TANKLAR - TANKS	TANKLAR DIŞINDA - OTHER THAN TANKS
9.	10. Sınıf-1 Sınıf 2 Sınıf 3 Sınıf 4.1 Sınıf 4.2 Sınıf 4.3 Sınıf 5.1 Sınıf 5.2 Sınıf 6.1 Sınıf 6.2 Sınıf-7 Sınıf 8 Sınıf 9 Diğer UN-)

ARKA KISIM

4. Türkiye’de ADR/SRC-5 Sürücü Eğitimleri ve Şartları

Eğitim Kurumlarınca Yerine Getirilmesi Gereken Şartlar

- Karayoluyla Tehlikeli Madde Taşıyan Araç Şoförlerine Yönelik Mesleki Yeterlilik Eğitim Yönergesi gereğince ADR (SRC-5) türü mesleki eğitim vermek isteyen eğitim kurumların sağlaması gereken şartlar aşağıdaki gibidir:
 - Mesleki Yeterlilik Belgesine Sahip Olmak;
 - En az 3,5 ton yük taşıma kapasiteli araç ve yanında şoförü ile; yola çıkış kontrolü, yük güvenliği, kaza bildirimi ve beklenmeyen durumlarda alınacak önlemler ve yangın konularında uygulamalı ders yapılacaktır;
 - İçerisinde sürüş pisti olan en az 2000 metrekarelik bir açık alan;
 - Kurumsal eğitim araçları olarak en az 10 adet farklı çeşitte tehlikeli madde ambalajı;

4. Türkiye’de ADR/SRC-5 Sürücü Eğitimleri ve Şartları

- Turunca ikaz levhası, Tehlike etiketleri, Sürücü koruma donanımı, Yük güvenliği malzemeleri, 6 kg ABC Yangın Söndürme Tüpü, Trafik İşareti Levhaları, Görsel duvar resimleri, Yangın tavaşı, Çelik bidon içinde sıvı yakıt, Tutuşturma Çubuğu, Kapalı veya örtülü araç;
- ADR kapsamında asgari “Temel Eğitim” vermeye yetkili eğitici eğiticileri istihdam etmek, ADR kapsamında temel eğitimin yanı sıra “ADR Tank Eğitimi”, “Sınıf 1 ve Sınıf 7 Eğitimi” vermek isteyenler için bu dersleri verebilecek nitelikte eğitici/ eğiticileri istihdam etmek;
- En az ön lisans eğitiminden mezun olmaları;
- Uygulamalı yangın söndürme eğitici sertifikasına sahip olmaları;
- ADR anlaşmasına taraf ülkelerden herhangi birinin yetkili makamlarınca verilen ve ADR Temel Eğitimi, ADR Tank Eğitimi, ADR Sınıf 1 Eğitimi veya ADR Sınıf 7 Eğitimi konularından en az biri için geçerli olan onaylanmış eğitici sertifikasına sahip olmaları;
- Eğitim faaliyetleriyle ilgili olarak müfredat ve eğitim programını içeren bilgi ve belgelerin yazılı olarak ve CD ortamında Bakanlığa iletilmeleri gerekmektedir.

4. Türkiye’de ADR/SRC-5 Sürücü Eğitimleri ve Şartları

4. Türkiye’de ADR/SRC-5 Sürücü Eğitimleri ve Şartları

5. Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı

- Türkiye’de güvenlik danışmanlığı yönetmeliği henüz yayınlanmıştır. Bununla birlikte, güvenlik danışman adayların eğitimi nasıl olacağı, kimler güvenlik danışmanı olabileceği ve güvenlik danışmanlığı eğitimine yönelik eğitim müfredatı belli değildir.

Teşekkür ederim!

Alper ÖZEL
Uluslararası Nakliyeciler Derneği

E-posta: alper.ozel@und.org.tr

